

Název předmětu: Ochrana obyvatelstva a IZS

Téma: Ochrana obyvatelstva za stavu ohrožení státu a za válečného stavu

Cíl:

Student rozumí významu přípravy na válečný stav v rámci ochrany obyvatelstva a zná specifika ochrany obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Úkoly pro samostatnou práci:

Studium povinné literatury, vybraní studenti si připraví seminární práci na zadané téma z oblasti řešení ochrany obyvatelstva za válečného stavu o rozsahu 5 normostran textu, seminární práce budou prezentovány na semináři.

Povinná literatura:

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů.

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skriptá. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

Dostupné také z: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/skripta-ochrana-obyvatelstva-a-krizove-rizeni-2015>

Doporučená literatura:

ONDŘEJ, Jan et al. *Mezinárodní humanitární právo*. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-185-7.

Sdělení č. 168/1991 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977.

Obsah:

1) Základní pojmy

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů se ochranou obyvatelstva rozumí „*plnění úkolů civilní ochrany*,

zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku“.

V případě vyhlášení válečného stavu je ochrana obyvatelstva realizována v souladu s úkoly civilní obrany dle čl. 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám. Civilní obrana je v čl. 61 odst. 1 definována jako *„(...) plnění některých nebo všech níže uvedených humanitárních úkolů, jejichž cílem je chránit civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci mu odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí nebo pohrom a také vytvořit nezbytné podmínky pro jeho přežití. Těmito úkoly jsou:*

- a) hlásné služby;*
- b) evakuace;*
- c) organizování a poskytování úkrytů;*
- d) zatemňování;*
- e) záchranné práce;*
- f) zdravotnické služby včetně první pomoci a také náboženská pomoc;*
- g) boj s požáry;*
- h) zjišťování a označování nebezpečných oblastí;*
- i) dekontaminace a podobná ochranná opatření;*
- j) poskytování nouzového ubytování a zásobování;*
- k) okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech;*
- l) okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení;*
- m) bezodkladné pohřební služby;*
- n) pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití;*
- o) doplňující činnost nezbytná k splnění výše uvedených úkolů, včetně plánování a organizování, ale neomezující se pouze na tuto činnost.“*

Dle čl. 43, odst. 1 Ústavy České republiky rozhoduje o vyhlášení válečného stavu Parlament, *„je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.“*

Stav ohrožení státu může vyhlásit Parlament na návrh vlády podle čl. 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky tehdy *„je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.“*

Dle § 10, odst. 1 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky mohou generální ředitelství HZS ČR, HZS kraje a záchranný útvar HZS *„k plnění úkolů za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu zřizovat a organizačně, materiálně a personálně připravovat odřady civilní obrany z jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo jejich částí.“* O počtu fyzických osob zařazených do odřadu civilní obrany rozhoduje dle § 10, odst. 4 zákona č. 320/2015 vláda na návrh Ministra vnitra. Fyzická osoba zařazená do odřadu civilní obrany se považuje dle § 10, odst. 5 zákona č. 320/2015 za zaměstnance HZS ČR.

2) Rozdíly v plnění úkolů civilní obrany za stavu ohrožení státu a za válečného stavu

Plnění některých úkolů ochrany obyvatelstva je za stavu ohrožení státu a za válečného stavu odlišné, než při řešení mimořádných událostí nebo nevojenských krizových situací. Jedná se především o ukrytí obyvatelstva, výdej prostředků individuální ochrany a evakuaci z určených území.

Pokud jde o kolektivní ochranu obyvatelstva ukrytím za stavu ohrožení státu a za válečného stavu, jsou pro tyto účely určeny stálé tlakově odolné úkryty, stálé tlakově neodolné úkryty a ochranné systémy podzemních dopravních staveb. V případě vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu mohou být tyto úkryty zpohotoveny.

Za stavu ohrožení státu a za válečného stavu se provádí dle § 17, odst. 2 vyhlášky č. 380/2002 Sb. výdej prostředků individuální ochrany pro následující skupiny osob:

- „a) dětské ochranné vaky pro děti do 1,5 roku,*
- b) dětské ochranné kazajky pro děti do 1,5 roku do 6 let,*
- c) dětské ochranné masky pro děti od 1,5 roku do 18 let,*
- d) ochranné masky pro osoby umístěné ve zdravotnických a sociálních zařízeních,*
- e) ochranné masky pro doprovod osob uvedených v písmenech a) až d).“*

Výdej prostředků individuální ochrany budou provádět zařízení CO pro zabezpečení výdeje PIO, která budou v případě hrozby ozbrojeného konfliktu zřizována ve všech školských, zdravotnických a sociálních zařízeních a obecních úřadech.

Za stavu ohrožení státu a za válečného stavu může být rovněž nařízena evakuace osob z území vyčleněného pro potřeby operační přípravy, území předpokládané bojové činnosti a dalších zájmových prostorů ozbrojených sil. Při provádění evakuace se bude vycházet z plánu evakuace obyvatelstva, který je součástí havarijního plánu kraje.